

Проте, не менш важливим чинником з підготовки кадрів є професійний відбір.

Професійний відбір – це процедура вірогідної оцінки професійної придатності людини, вивчення її можливостей до оволодіння певною спеціальністю, досягнення необхідного рівня майстерності та ефективного виконання професійних обов'язків [3, с. 270].

Метою даного етапу є відбір кандидатів на певний вид діяльності за їх особистісними особливостями, що максимально підходять до певного виду діяльності. Він полягає у визначенні професійної придатності, тобто сукупності особливостей людини, його здібностей і нахилів, що обумовлюють ефективність певного виду діяльності і задоволеність обраною професією.

Основне призначення професійного відбору – зменшення витрат компанії чи установи на працівників, які є професійно непридатними до певного виду діяльності [4, с. 15].

Список літератури

1. Ендальцев Е.А. Выбор профессии. Социальные, экономические и педагогические факторы / Е. А. Ендальцев. – К.: Вища школа, 2002. – 149 с.

2. Закатнов Д. А. Психолого-педагогические основы профессионального самоопределения школьников // Наукові записки Ніженського державного педагогічного університету ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки №2.- Ніжин. – 2001. – 31 с.

3. Захаров Н.Н. Профессиональная ориентация школьников / Н.Н. Захаров. – М.: Просвещение, 1998. – 270с.

4. Зінченко В.П. Теорія і практика розбудови системи професійної орієнтації в сучасних умовах / В. П. Зінченко, М. С. Янцур // Оновлення змісту і методі психології освіти та професійної орієнтації. – Вип.4, 2008. – 15 с.

*Науковий керівник: Блінов О. А.,
канд. психол. наук, доцент*

УДК 364.62 (043.2)

Чернега С.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Успіхи в житті людини, її стосунки з іншими членами суспільства залежать від уміння спілкуватися. Спілкування – це складний і багатоплановий процес становлення і розвитку контактів між людьми, взаємодії окремих особистостей, у основі якого закладений обмін, спосередженнями, почуттями, думками, з метою інформування.

Саме спілкування є однією з важливих та чи не найскладнішою сферою діяльності в соціальній роботі. Від комунікативних якостей, здібностей та компетенції соціального працівника, часто залежать результати роботи та ефективність соціальної допомоги. У всіх авторитетних виданнях стверджується, що перше місце у функціональному призначенні соціального працівника посідає його вміння формувати взаємини, які сприяють ефективній професійній діяльності, потім – вміння активізувати зусилля підлеглих, спрямовані на вирішення проблем, намагатися завоювати довіру, налагоджувати стосунки між конфліктуючими сторонами та групами, забезпечувати інституційні зв'язки.

У процесі спілкування в першу чергу встановлюється контакт з клієнтом, з'ясується коло його проблем та накопичується інформація, яка необхідна для розв'язання складної життєвої ситуації. Водночас, у процесі комунікації здійснюється цілеспрямований вплив на клієнта соціальної роботи. Окрім того, від володіння методами комунікації часто залежить результат ділових переговорів соціальних працівників з представниками владних структур, різних закладів та організацій. Тому соціальні працівники мають володіти досить ґрунтовним комунікативним потенціалом.

Але комунікативність оцінюється не лише за кількістю контактів з різними людьми. Необхідно звертати увагу на емоційний «тон» цих контактів, який, у свою чергу, може бути позитивним, нейтральним і негативним. Тому варто відмежовувати такі якості, як контактність і комунікабельність спеціаліста соціальної сфери. Комунікативність завжди супроводжується емоційно позитивним тоном спілкування.

Під комунікацією прийнято розуміти соціально зумовлений процес сприйняття і передачі інформації в умовах міжособистісного і масового спілкування. Професійна комунікація – це специфічна форма взаємодії людей, що припускає їх спілкування, обмін думками, фактами, ідеями в процесі здійснення трудової діяльності в певній галузі. Значення комунікацій в різних професійних сферах неоднакове. Професійна діяльність соціального працівника, будучи тісно пов'язаною з суспільством та людьми, реалізується в процесі постійних міжособистісних комунікацій.

У структурі фахової діяльності соціального працівника у першу чергу проявляється його стиль спілкування. Сформований стиль свідчить про досягнення спеціалістом вищої майстерності комунікації.

У професійній комунікації соціального працівника виділяють такі пункти:

- увага до чужих думок і слів;
- відчуття такту і коректність при контакті з партнером;
- відкидання категоричності;
- уміння чути те, що приховано в контексті;
- уміння висловити свої думки чітко, лаконічно і просто.

Комунікативна культура є важливим компонентом професійної діяльності соціального працівника і відображає його статус як фахівця. Комунікація в практиці соціальної роботи спирається на різні механізми, що регулюють поведінку індивідів.

*Науковий керівник: Шатило Ю.П.,
канд. психол. наук, ст. викладач*

УДК 364-787.6:654.924(477) (043.2)

Христолюбська Я.А.

Національний авіаційний університет, Київ

УМОВИ ІНСТИТУЦІАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ

Термін «інституціалізація» можна трактувати як процес впорядкування і формалізації соціальних зв'язків і відносин. На практиці у соціальній роботі це передбачає як закріплення соціальних норм, потреб у суспільстві, правил, статусів, ролей, впроваджувати їх у систему, яка здатна задовольнити соціальні потреби у суспільстві.

Інституціалізація формує соціальні інститути. Соціальними інститутами називають соціальними відносинами, але не всі соціальні відносини трансформуються в інститути. Суспільна практика віддає перевагу лише тим відносинам між людьми, соціальними групами, які стають значимими для існування у суспільстві.

Процес інституціалізації як інтегрований соціальний процес є тривалим та повільним. Для її реалізації потрібно створити такі умови: об'єктивна потреба: певна суспільна потреба, яка є загально вагома тобто усвідомлювана в спільноті. Об'єктивна потреба задовольняється у процесі соціальної взаємодії. Коли потреба стає неважливою, тоді для існування соціальних інститутів стають мало актуальними.

У соціальній науковій діяльності існують ключові соціальні потреби, які допомагають існувати процесу інституціалізації: потреба у комунікації та процесу передачі інформації; потреба у виготовленні продуктів і послуг; потреба у добробуті; потреба у безпеці; потреба у соціальному контролі, тощо.

У сучасному суспільстві здійснюється зростання та труднощі в соціальних інститутів. З одного боку, потреба може діяти далі існуванню численних інститутів, а з іншого кожен соціальний інститут реалізує сукупність основних потреб для успішної соціалізації індивіда, передавання норм, цінності, соціального досвіду.

Процес інституціалізації є процесом виникнення сучасного, яке завжди дає оцінку з позиції історично сформованих потреб суспільства, тобто «удосконалює давно відомий процес».